

Zatwierdzam

Warszawa, 23 sierpnia 2022 r.

Protokół nr 21/2022

z dwudziestego pierwszego posiedzenia grupy tematycznej ds. podejścia LEADER

W dniu 21 lipca 2022 r. odbyło się w formule online XXI posiedzenie grupy tematycznej ds. podejścia LEADER, w którym udział wzięli przedstawiciele: Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW), Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, regionalnych sieci LGD, samorządów województw, lokalnych grup rybackich, organizacji pozarządowych działających na obszarach wiejskich oraz Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie, pełniącego obowiązki sekretarza Grupy. W związku z tym, iż na spotkaniu był omawiany projekt regulaminu konkursu na wybór LSR w przyszłym okresie programowania, na zaproszenie przewodniczącego w spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele samorządów województw odpowiedzialnych za programowanie i wdrażanie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego w województwach. W spotkaniu wzięło udział 100 osób.

Posiedzeniu przewodniczył pan Piotr Sadłocha, przedstawiciel Polskiej Sieci LGD, przewodniczący GTL, który przywitał wszystkich uczestników, przedstawił formułę posiedzenia oraz poddał pod głosowanie program spotkania, który został przyjęty bez uwag.

Jako pierwsza głos zabrała Joanna Gierulska, dyrektor Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej MRiRW, która słowem wstępu nakreśliła główny temat poruszany podczas spotkania, a mianowicie projekt regulaminu konkursu na wybór LSR. W swojej wypowiedzi odniosła się do ram czasowych zrealizowanych i przyszłych prac, przypominając o tym, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi 15 lipca 2022 r. przekazało uwzględniający uwagi Komisji Europejskiej projekt Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Akceptacja PS WPR spodziewana jest we wrześniu. Pani dyrektor gorąco zachęcała uczestników do zapoznania się z tym dokumentem, w szczególności z zapisami dotyczącymi podejścia LEADER.

Kontynuując temat zapoczątkowany przez panią dyrektor, głos zabrała pani Katarzyna Orzechowska, główny specjalista Wydziału Aktywizacji Obszarów Wiejskich Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej MRiRW, która na wstępie zaznaczyła, że trwa obecnie formalny etap

uzgodnienia, opiniowania projektu regulaminu konkursu na wybór lokalnej strategii rozwoju na lata 2023-2027. Po krótkiej wypowiedzi dotyczącej przebiegu prac i analizy uwag wpływających od samorządów, przeszła do szczegółowego przedstawienia struktury regulaminu omawiając jego poszczególne paragrafy, które odnoszą się do konkretnych etapów weryfikacji całej dokumentacji konkursowej. W zapisach projektu regulaminu zostały uwzględnione m.in., postanowienia ogólne, cel konkursu, warunki dostępu, sposób ustalania wysokości dostępnych środków oraz podawania do publicznej wiadomości informacji o dostępnych środkach. Ujęty został opis sposobu przygotowania wniosku wraz z wymaganymi dokumentami, tryb ich składania. Został również opisany sposób dokonywania wstępnej oceny, ocena spełnienia warunków dostępu oraz sposób uzupełniania wniosku. Zawarte zostały także zapisy dotyczące możliwości sprzeciwu, oceny LSR, odwołania, rozstrzygnięcia konfliktów punktowych i obszarowych, aż do wyboru LSR, zawarcia umowy ramowej oraz rozszerzanie obszaru LSR.

Po przedstawianiu struktury regulaminu pani Orzechowska oddała głos pani Sylwii Staniuk, głównemu specjalście Wydziału Aktywizacji Obszarów Wiejskich Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej MRiRW, która przedstawiła zapisy załącznika nr 2 tj. warunki dostępu, w tym wymagania dotyczące tworzenia i funkcjonowania LGD (ustawa RLKS); wymagania w zakresie spójności przestrzennej i liczby mieszkańców objętych LSR (ustawa RLKS); wymagania wynikające z art. 32 ust. 1 rozporządzenia 2021/1060; wymagania w zakresie wsparcia finansowego oraz inne warunki dostępu.

Następnie załącznik nr 3 tj. struktura i wymagania dotyczące LSR przedstawiła pani Katarzyna Orzechowska kolejno omawiając, co musi zawierać LSR, w tym odniosła się do dziesięciu rozdziałów oraz załączników dokumentu, jak również przybliżyła uczestnikom wymagania redakcyjno-edytorskie. Kolejno omówiła zakres tematyczny LSR. Pani Orzechowska podkreśliła, iż w ramach PS WPR możliwa będzie realizacja operacji w następujących zakresach wsparcia:

- rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki w szczególności;
- rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych;
- rozwój współpracy w ramach krótkich łańcuchów żywnościowych;
- poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności;
- przygotowanie koncepcji inteligentnej wsi;
- poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej;

- kształtowanie świadomości obywatelskiej; włączenie społeczne osób w niekorzystnej sytuacji.

Ponownie zabrała głos pani Sylwia Staniuk przedstawiając katalog wskaźników rezultatu do wyboru w ramach PS WPR dla interwencji LEADER. Katalog wskaźników dla interwencji powstał na bazie zestawu wskaźników rezultatu dedykowanych celowi 8. PS WPR „Promowanie zatrudnienia, wzrostu, równości płci, w tym udziału kobiet w rolnictwie, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonego leśnictwa” z załącznika nr 1 do rozporządzenia 2021/2115 oraz dedykowanych innym celom, które są adekwatne do zakresów tematycznych interwencji LEADER. Katalog obejmuje następujące wskaźniki:

- R.38 Zasięg inicjatywy LEADER: odsetek ludności wiejskiej objętej strategiami rozwoju lokalnego;
- R.37 Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR;
- R.42 Promowanie włączenia społecznego: liczba osób objętych wspieranymi projektami włączenia społecznego;
- R.40 Inteligentna przemiana gospodarki wiejskiej: liczba wspieranych strategii inteligentnych wsi;
- R.41PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR;
- R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw wiejskich, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR;
- R.10PR Lepsza organizacja łańcucha dostaw: odsetek gospodarstw uczestniczących w grupach producentów, organizacjach producentów, lokalnych rynkach, krótkich cyklach łańcucha dostaw i systemach jakości objętych wsparciem WPR;
- R.27 Realizacja celów środowiskowych lub klimatycznych poprzez inwestycje na obszarach wiejskich: liczba operacji przyczyniających się do realizacji na obszarach wiejskich celów w zakresie zrównoważenia środowiskowego oraz osiągnięcia celów w dziedzinie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania do niej;

- R15 Odnawialna energia pochodząca z rolnictwa i leśnictwa oraz innych źródeł odnawialnych: objęte wsparciem inwestycje w zdolności w zakresie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, w tym z biomasy.

Pani Staniuk nadmieniła, że w przypadku pojawienia się celów, które można będzie zmierzyć wskaźnikami innymi niż wskazane w prezentacji, będzie możliwość podjęcia dyskusji na temat uwzględnienia w dokumentacji dodatkowego wskaźnika. Dodała także, że Komisja Europejska przygotowała wskazówki dotyczące metodologii obliczania i stosowania ww. wskaźników, które resort planuje przetłumaczyć i udostępnić grupom.

Kolejno głos zabrał pan Łukasz Tomczak, zastępca dyrektora Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej MRiRW, który przedstawił załącznik nr 4, tj. sposób ustalania wysokości dostępnych środków przeznaczonych na realizację LSR. Prezentację zaczął od porównania budżetów przeznaczonych na RLKS w dziesięciu województwach, które wyasygnowały środki z regionalnych programów operacyjnych. Następnie przedstawił wysokość środków dla pojedynczej LGD w ramach PS WPR, biorąc pod uwagę ludność wiejską zamieszkałą na obszarze objętym LSR w odniesieniu do kwoty na komponent wdrażanie LSR w ramach PS WPR oraz kwoty w LSR na zarządzanie LSR w ramach PS WPR. Następnie omówił sposób podziału środków z PS WPR na województwa.

Po wystąpieniu pana dyrektora głos zabrała ponownie pani Sylwia Staniuk odnosząc się do załącznika nr 5 tj. kryteria wyboru LSR, w tym: charakterystyki LSR, doświadczenia LGD, reprezentatywności składu organu decyzyjnego LGD, dywersyfikacji źródeł finansowania LSR, sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze objętym LSR oraz wielkości obszaru objętego LSR.

Po zaprezentowaniu przez przedstawicieli resortu tematyki związanej z projektem regulaminu konkursu na wybór LSR, przewodniczący rozpoczął dyskusję i poprosił uczestników posiedzenia o zadawanie pytań, na które odpowiedzi udzielali przedstawiciele resortu rolnictwa uczestniczący w posiedzeniu grupy. Pytania obejmowały wątpliwości dotyczące treści i struktury regulaminu oraz tego, jak wpłynie on na pracę m.in. lokalnych grup działania w kraju. W dyskusji poruszono kwestię kryteriów. MRiRW zaproponowało kryterium, w którym oceniane miałyby być plany LGD związane z finansowaniem działań z innych źródeł niż PS WPR i RLKS. Przedstawiciele regionalnych sieci LGD zaproponowali skupienie się na ocenie dotychczasowej działalności grup w tym zakresie, ponieważ przy takim podejściu LGD będą uwzględniały wiele działań, tak aby dostać maksymalną liczbę punktów. Uzgodniono także, że

konieczne jest zorganizowanie spotkania z samorządami w celu ostatecznego określenia regulaminu konkursu. Ogłoszenie konkursu wstępnie planowane jest na koniec bieżącego roku. W dyskusji poruszono także tematy przewidziane w agendzie w zakresie spraw różnych.

Po przeprowadzonej dyskusji oraz ustaleniu wniosków z posiedzenia przewodniczący grupy zakończył posiedzenie GTL.

Wnioski i ustalenia z posiedzenia:

1. Umożliwienie przyjęcia regulaminu konkursu (za wyjątkiem załącznika nr 4) przed terminem zatwierdzenia programów regionalnych, co znacznie ułatwi pracę LGD, które obecnie czekają na dokumenty w celu rozpoczęcia prac nad przygotowaniem wniosków.
2. Prośba do resortu rolnictwa o uwzględnienie w kryteriach oceny LGD doświadczenia w zakresie realizacji grantów. Ich wykonanie było bardzo absorbujące, czasochłonne i grupy przeznaczały na nie duże kwoty, za co powinny zostać wyróżnione.

Załączniki:

1. Agenda XXI posiedzenia GTL
2. Prezentacja „Projekt regulaminu konkursu na wybór LSR”
3. Zapis XXI posiedzenia GTL w formie nagrania audiowizualnego (dostępny w zasobach CDR w Brwinowie Oddział w Warszawie).

Sporządziła: Karolina Cygan, jednostka centralna KSOW, CDR Oddział Warszawa